

Király Ignác

Ahogy mi csináltuk, és csinálni szeretnénk...

Isten Országa szolgálatának alapvető eszközei
a BOKOR Közösségben

A Bokor mint jézusi tájékozódású morális megújulási mozgalom a maga sajátosságai szerint alakította ki törekvési irányait és az irány tartásához szükséges eszköztárát. Mi, az első két generáció tagjai a katolikus kultúrába születtünk, annak megismerése és megszeretése kritikus szemléletünk mellett azt is jelentette, hogy az ott tanult, bevált eszközöket beépítettük a magunk életébe. „Tételek előtti szolgagörnyedés” (Németh László) helyett a szellemi igényesség és személyes felelősségre tettük a hangsúlyt, ezzel is szándékolva egyházunk megújításának előmozdítását. Ha mi megújulunk, akkor a katolikus Egyháznak egy kicsi része már megújult... Volt, amit radikálisan átalakítva építettünk be. A gyónás például nálunk lelki vezetéssé (lelki tanácsadássá) mélyült, a pár perces találkozásból pár órás testvéri beszélgetés és ima lett. Tudjuk, hogy a „modern eszközök önmagukban nem fejlesztik az embert, hanem elsodorják” (Déry Tibor), de mi nem modernnek akarunk lenni, hanem hűségesek Jézus Istenéhez. Eszközeinket illetően cél és lehetőség szerint döntünk, egyénileg is, és közösségileg is.

Szeretnénk, ha életünket meghatározóná és kivirágoztatná az, amit Jézustól tanultunk és tanulunk. A realitáshoz tartozik, hogy különböztetünk a „célparancs” és a „teljesítési parancs” között. Az első azt jelenti, hogy megfogalmazzuk az eszményt. A második azt jelenti, hogy megfogalmazzuk az itt és most tenni vágyott dolgainkat. Az eszményről tudjuk, hogy irányulás: „Legyetek tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes!” A teljesítési parancsot mi adjuk magunknak, ki-ki önmagának. Ez a szeretetben való fejlődés tevékeny útja. Akkor is az, ha szüntelenül elmaradunk még a megtehető dolgainkban is. Sajnos nem vagyunk még szentek, de az erre törekvés számunkra is kötelesség.

Minden mozgalom a maga célja szerint igyekszik kialakítani eszköztárát. Célunk, hivatásunk: Isten Országának megjelenítése a földön. Szóban és tettben. Egyénileg, családdal, közösségileg, társadalmilag. Ezt valljuk küldetésünknek. „Használni akarunk, nem tündökölni” (Váci Mihály). A Bokor nem a világból kivonuló mozgalom. „A toronyba vonulás nem illik a prófétai szerephez” (Babits). A próféta szerepéhez – mégoly szerény szintű prófétasághoz is, mint a miénk – az igyekezet, a céltudatosság és az összetartó egymást támogatás illik ebben a világban. Életünk alapvetően két területen zajlik. Családban és kisközösségben. A szeretet rendjében ez a két legalapvetőbb létező, eszköz mindenki életében. Minden nap szeretetre törekvő gyakorlatunk ebben a két közösségi formában zajlik. Másutt is, más formákban, más kapcsolatokban is élünk, de a legnagyobb kihívás ebben a két közösségi formában ér minket. A szeretet legnagyobb kihívását azok a kapcsolataink jelentik, amelyek a legtöbb időt, energiát igénylik tőlünk. Ha ezekben jól vizsgálunk, az Isten Országa építésének tágabb köreiben is jó eséllyel fogunk szolgálni. Az évtizedek (az eddigi hetven év...) sokféle bevált és elvetett eszközt hoztak. A fejlődés készsége, a rugalmas életképesség hangsúlyozása sokszor megmentett minket attól, hogy élettelen kövületekké váljunk.

1. Család mint az Isten

Országának alapsejtje

A társadalom alapsejtje is, de most a hivatásunk eszközeit tárgyaljuk, amelyek természetesen minden területre kihatnak. Életünk köreinek vannak átfedései. A család és a kisközösség, illetve a Bokor köreinek vannak a legnagyobb átfedései. Nem is lehet egymástól elválasztva tárgyalni ezeket a köreinket. Itt minden mindennel összefügg. Mégis azt kell mondanom, hogy szerete-

tünk legmeghatározóbb vizsgaterülete a saját családjunk, akár gyermekként, akár szülőként, akár nagyszülőként vagyunk jelen benne. Azt tapasztaltam, hogy ha a szeretet területének valamely elemében itt elbuktam, azt családon kívüli igyekezettel nem tudtam helyretenni. Apostolkodásba menekülni a háttér megoldatlanságai elől... nagy kísértés lehet, de ezt legyőzni kötelesség. A kimenekülés nem megoldás a belső megoldatlanságokra. Stabil és hiteles háttér kell a küldetés hatékonyságához. A családban Istennek leányai és fiai vannak, „Istennek unokái nincsenek” (R. Rohr), mint ahogyan nekem vannak. A családomat alkotó minden tag tehát kiemelt célszemélye kell, hogy legyen mindennapi szeretetemnek. Amint ezt a szemléletet ki is szoktuk fejteni: gyermekeink és unokáink nem a mieink, de ránk vannak bízva. A Bokorra a nagy családok jellemzőek. Mi nem valljuk az ormánsági bácsi véleményét, amely szerint: „Istennek is csak egy fia vót, csak a lusta embörnek van sok gyeröke” (Kodolányi idézi). Inkább meghívánk az így vélekedőket, hogy belélessanak nagycsaládos üzemelésünk „lustalkodásaiba”. Egy nagycsalád nem csupán létszámában nagy, de nagy eszökö is küldetésünk teljesítése folyamán. Nagy a szolgálatban való fejlődésben is. „Uram, mi haszna van egy csecsemőnek?” – kérdezte Faraday, mikor az ingyenes, önzetlen szolgálatról kérdezték. Nem a haszon, hanem a célra rendezettség mozgat.

Önnevelésünk és egymásra hatni akarásunk. Ami a tudatomban van, annak van esélye megjelenni az életemben. „Emberhez méltó gondolatokból fakad az emberhez méltó élet” (Bulányi Gy.) Ennek esélye az önnevelésen fordul. Ehhez kevés a kegyes jó szándék, miszerint „majd lesz valahogy, ha Isten is úgy akarja”. Határozott szempontok, ellenőrizhető, mérhető eszközök kellenek. Önismeret, célra rendezettség,

önkontroll, napi elhatározások és kiértékelések, önfegyelmek, aszkézis... jól bevált eszköztárával rendelkezhetünk. Ha még használjuk is ezek valamelyikét, akkor van esély a személyes fejlődésre. A „manikűrözött önkép” (Bischof) veszélyét az önismerettel lehet elkerülni. Néhány, sajátosan a Bokorra jellemző eszközt említék az alábbiakban.

Az **időelszámolás** régen rendszeres tevékenységem volt. Ez azt jelentette, hogy életem lényeges szempontjai szerint leírtam, hogy mire, mennyi időm ment el. Az évek folyamán kialakult egy nagy vonalakban állandó életritmus, amely az idővel való gazdálkodást is meghatározta (munkahely, közösségek, családi köteleességek, ima, szellemi élet, biológiai élet...). Ez aztán feleslegessé tette a napi időelszámolásaimat. Ma csak akkor végzek időelszámolást, amikor jelentős életvitel-változás mutatkozik az életemben. Ennek célja, hogy lényeges vállalásaim ne csorbuljanak egy-egy új feladat jelentkezésekor. Jutnia kell minden fontos területre annyi időnek, amennyi szükséges. Ha ezt kiengedem a kezemből, akkor a körülmények, az igények sodrása fogja beosztani az időmet. Ez pedig nem mindig van harmóniában jézusi küldetésemmel. Hitvestársam, családom nem meghatározója az időbeosztásomnak, hanem javaslattevője. Hitvestársam erőteljes javas-

lattevő, de nem parancsnokom, amint én sem vagyok az számára. Gyermekeim, unokáim sem lehetnek meghatározók. Jut idő az egyéni vágyak, kívánságok teljesítésére is, ha a gyermek is tudja, hogy *kérhet*. Nem követelhet, sem hisztivel, sem ravasz érveléssel. Ha családom azt tapasztalja, hogy szolgálni igyekszem őket, és kiszámítható, átlátható időbeosztással élek, akkor ehhez könnyebben igazodnak. A szeszélyes és alkalmasszerűen élt élet őket is szeszélyes és ötletszerű életvitelre indíthatja.

A **penzelszámolás** fontossága egyre nagyobb kíváncságot ébreszt az anyagiakat oltárra emelő világban. Mennyit, mikor, mire? Erre kell válaszolni. Adatszerűen. Cél, hogy jusson mindarra, amit fontosnak tartok, tartunk. Ez családi közösségben nem magánügy. Közös költségvetés ügye. Akik a család bevételeihez hozzájárulnak, azoknak van a konkrét döntésekben beleszólási lehetőségük. Ahhoz, hogy koncentrált kiadási helyzetben (pl. építkezés) is jusson a karitás-, „kasszába”, ahhoz bizony önnevelésből fakadó önfegyelmre van szükség. A radikálisan spórolás az éhezőtől is elspórolná a pénzt, mert mindig lehet valami nagyon fontos, ami miatt most kihagyhatjuk az adakozást. A fegyelmetlen pénzkezelő azt is elosztaná, ami majd csak ezután folyik be a kasszába. „Minden jó megegyezés alapja a közös ér-

dek” (Illyés). Közös érdek, hogy a szükséges és elégséges mértékben kézben tartjuk az anyagiakat is. A rendszeres megbeszélés és fegyelem a pénzt (Mammon) is arra fordítja, amire való az Isten Országá építésében, a „szerezzetek barátokat” jézusi felszólításnak megfelelően.

A **napi és állapotszerű lelki élet** olyan eszköz, amely a felülről és belülről vezérelt ember sajátja. „Az igazi emberi élethez emberfeletti erőkre van szükség” (Farkas József). A reggeli elcsendesedés és az esti naplezárás segít az úton járásban akkor is, ha a nap sodrása eltérít. Családban is lehetséges a spirituális soknyelvűség. A szülői igyekezet és a valós tekintély az egynyelvűsége törekszik. Ez az igazán hatékony eszköz az értésre és megértésre, az együttműködésre. Az időnkénti, lelki tükörré épülő mérlegkésztés segít a napi és aktuális gondoknál szélesebb körű önvizsgálatra. Jó hagyomány a Bokorban az Advent és a Lélekváró időszakának segítése írásos napi gondolatokkal. Ez az év 365 napjából száz napnyi közös imádkozást tesz lehetővé. Családban mindenképpen. – Akik ebben a keresztyén és bokrosan jézusi eszköztárban nem találják meg a fejlődésük eszközeit, azok nyitnak mindenféle más lelkiségi irányzat felé. „Van imádság a templomban, és van életünk mélyén” (Németh László). Ha az ima az Istenhez igazodni akarás spirituális eszköze, akkor egész életünk kiemelkedő életjelensége ez.

szerelem a csendet

*szerelem a csendet
amely mindig ajándékkal lép meg
olykor üzen valami nagyon szépet
máskor pedig nekem szegezi a vétkeim
szerelem a csendet
amely felerősít mindent bennem
a jót amit majd még meg kell tennem
s a rosszat amit Isten már elfelejtett
szerelem a csendet
amelybe Isten annyi titkot rejtett
sok jövőbe mutató szent jelet
amelyre csak a holnapok csendje felel*

Habos László

2. A kisközösség

Ez a második alapsejt, de túlnő a vérségi kötelékeinken. A II. Vatikáni Zsinat előtt hazánkban a Bokor volt az a mozgalom, amely magára nézve kötelező parancsnak élte meg a Hegyi beszédet egy olyan vallási légkörben, ahol ez tanácsként szerepelt, és mindmáig így is szerepel. A Jézustól tanult tanító-tanítvány, küldő-küldött vonatkozásokat kitágítjuk. Mindenkinek tanítványból tanítóvá, küldöttből küldővé kell válnia. Kisközösségi fogalmakkal: minden vezetettnek, felvevőnek vezetővé, leadóvá kell válnia. Egyszerűbben: egyéni barátkozásainkat kisközösségekbe való egybeszeretés vágyával végezzük. A történelem folyamán is ez a kisközösségi forma bizonyult a leghatékonyabbnak az emberi életminőség javításában. Ezért is mondjuk, hogy *a kisközösség Jézus formái öröksége*, a szeretet családon túlmutató megélési tere.

Ha itt jól szeretjük egymást, akkor lesz hiteles a társadalom felé hirdett evangéliumunk.

A kisközösség nélkülözhetetlen eszköz arra, hogy az Isten Országáa általunk is terjedjen. Ha nem esz-köz, hanem cél lenne, akkor egy lennének a számtalan klub, önmenedzselő irányzat, belterjes mozgalom között. A közösséget „Tábor hegy”-nek tekintjük, ahol megerősödhetünk, hogy a mindennapokban jobban helytállhassunk. Ilyen kiemelkedő tábor-hegyi életjelenség az éves **lelkigyakorlat**. Mély testvéri kapcsolatokban élők elvonulunk pár napra, hogy kiértékeljük Isten és egymás előtt az elmúlt évet, és elkészítsük a következő szorgalmi évrre vonatkozó tervünket. A társadalom felé ennek közvetetten van jelentősége, hiszen hiteles és élhető életre törekvésünknek fontos feltöltődési ideje ez. Sokféle veszély merül fel a jézusi úton járásunkban, van miben rendbe tenni magunkat, és vannak eszközök is, amelyek ezt segíthetik...

Szétszórtság ellen ott a naptár feygelme: amit beirunk, az kevésbé fog ellefejtődni. **Belefáradás** ellen ott a tervezés rendje, és a testvérbaráti figyelés és jelzés gyakorlata. A „jó nekünk itt, és ennyi” megülesi hajlama ellen ott ez a mindennapokat átszövő elhivatottságra emlékeztető eszköz. Közös **irányt tartásunk** megőrzésére és fejlesztésére zsinatoljuk át az évet, két közösségvezetői találkozával (őszi és tavaszi KVT). **Szétszóródás** ellen a közös nevezőnket hangsúlyozzuk, frissítjük. Ezt nevezzük **Jézus tartalmi örökségének**. Ez a Jézustól tanult szeretet hármassága, amit sokféleképpen lehet kifejezni. Gyermekünk felé ezt úgy képviselem, hogy „SeBaJ”-törvény: **Segítőkészség-Barátkozás-Jószívűség**. Így is át lehet fogalmazni a szolgáltatbékességteremtés-adás hármasságát. **Gazdagodás** ellen ott a nagycsaládra tett hangsúlyunk és az adástörvény teljesítésére való törekvésünk. **Leszegényedés** ellen ott van az egymásra figyelő értékáramoltatásunk és a sokoldalú talpraesettségre törekvésünk. Az is veszély, hogy az erős öntudat bevihet bennünket a góg bűnébe. Ez ellen ott van a lelkiismeret-vizsgálat, a lelkivezető jelzése, a közösség jellemformáló ereje. Öntudatunk, mi-tudatunk szolgálja a tetteinket, bűnbánatunk pedig szolgálja szerénységünket és hitelességünket.

Gyermek és ifjúsági **táborokkal** igyekeztünk élményhez kötődően

megszólítani a nyitott szívű fiatalokat. Ez számos testvérünknek jelentette az első lépést a Bokor kisközösségeinek valamelyikébe tartozáshoz. Közös lelki imaélményeket jelentettek a nagybőjti imák, éjszakai **virrasztások**, amelyekre akárki bejöhetett az adott templomba. Mindmáig kiemelkedő imaidőszak a **Lélekvárás**, ami Hamvazószerdától Szentháromság-vasárnapig tart. Százegynéhány napra százegynéhány testvéri gondolat ad írásos segítséget az elcsendesüléshez. Ugyanez az **adventi** időszakra is vonatkozik. Ezek az írásos anyagok sokakhoz eljutnak Bokron kívüli kapcsolataink révén.

Évente **Bokorünnepet** tartunk, hogy értékeinkért, gyümölcsseinkért, irányulásunkért hálát adjunk. Nyaranta háromnapos **Bokor Nagytábor** szervezünk (BNT, 2000 óta), ahol több százan erőt meríthetünk egymás szolgálatából. Olyan eszközök ezek, amelyek a még közösségbe nem tartozó szimpatizánsoknak is lehetőséget adnak tágabb ismeretekre és ismeretségekre. Belső információs lapunk a **Tájék**, mely havi rendszerességgel tájékoztat belső életjelenségeinkről (1990 óta).

3. A társadalom felé

olyan eszközök kellene, amelyek vonzó, figyelemfelkeltők, közérthetők. Jézusra figyelő szeretetkultúrát képviselünk. Volt idő, amikor mi voltunk a botránykő. Megtapasztalhattuk, hogy „az emberek hamarabb megbocsátják válszainkat, mint kérdéseinket” (Németh László). Ez hívta fel ránk a figyelmet. Megkérdőjeleztük a szeretet jézusi tartalmával ellenkező keresztény és nem keresztény irányulásokat. A Bokor múltjával foglalkozni akarókat ma is ez érdekli, mert ez piacképes, ez hírértékű, ez „botrányos”. Így lehetünk érdekesek, csodabogár, látványosság, de ez kevés az Országhoz. Oda nem **nézők**, hanem csatlakozni akaró emberek kellene. Az Isten Országáa ezen az úton tehát nem épül, nem terjed. Az embereket nem a botrányok, hanem a boldogságuk reménye tudja jól megszólítani. Minket is beskatulyáztak „eretnekgyanus, szakadár, könyörtelen kritikus” kategóriákba. Nekünk ezzel szemben olyan eszközökkel kell élnünk, amelyek elveladás nélkül lebontják ezeket a falakat Jézus szeretet-Istene előtt.

A **média** lehetőségét már 1990-től használjuk az „Érted vagyok” kéthavonta megjelenő folyóirattal.

Ebben Jézusra figyelően jelennek meg a teológiai, pasztorális, ökológiai anyagok. A példányszám növevése érdekében nem adhatjuk le igényes tartalmainkat. A **Koinónia** Bokron belüli, havi kiadvány, de jól használható a társadalom érdeklődő körei felé is. Az internetes megjelenés (**bokorportal.hu**) a Bokor kínálatának és elérhetőségének fóruma. Gyermek- és ifjúsági megszólításainknak ez ideig sajnos nincs kiadványa.

Rendezvényeink mindig valamilyen apostolkodó, értékelmutató céllal szerveződtek. A Katolikus **Megújulási Konferencia** (1990) egyházmegújító szándékunkat szolgálta. A **Román-Magyar Családi Hétfége** 300 család felé mutatta ki a magyar és jézusi vendégszeretetet (1990). A **Kézfogás konferencia** (1993) eszköz volt arra, hogy a sokféle, velünk szóba állni hajlandó irányzat közeledjen egymáshoz. A **Hadkötelezettséget Ellenzők Ligája** már olyan kezdeményezés volt, amelyben velünk együtt más érszakellenes irányultságú emberek is részt vettek (1993). A **Bokor Közösségfejlesztő és Kulturális Egyesület** (BOKKE, 1994) annak eszköze kíván lenni, hogy a jézusi közösségépítés és életalakítást szolgálja könyvkiadással, oktatási, kulturális segédanyagok felkínálásával. A **Jóbel Év konferencia** (1995) eszköz volt arra, hogy kiengesztelődést kínáljon, és együttműködésre bizdítson, a **Harmadik Világ Alapítvány** pedig az éhezők felé nyújtott segítségünket segíti kijuttatni a kapcsolatok ápolásával (1998). A **Hazai Rászoruló Alapítványa** határon belül is igyekszik szolgálni a szükségét szenvedőket. Fontos számunkra, hogy ne a társadalom szociális hálójának részeként adakozzunk, hanem életképességre akarjuk segíteni a ma még rászorulókat („ne csupán halat, hanem halászásra segítést adjunk”). Erőszakmentes jézusi elveinket a **Taszári Békemenetben** fejeztük ki (2001); ezzel kapcsolódni akartunk a nemzetközi Erőszakellenes Nap programjában részt vevő nemzetközi erők rendezvényeire is. A sort folytathatjuk, és folytattatja is velünk élet...

„Az ember annyira üdvözül, amennyire részt vesz Isten munkájában” (Németh László). A Bokor tagjai is üdvösséget munkálni akaró emberek a maguk ilyen-olyan eszközeivel. Reményünk: jó gyümölcsseinkről leszünk felismerhetők...